హిరణ్మయి

శేషేంద్ర

హిరణ్మయి ఉన్నత జమీందారీ కుటుంబానికి చెందిన పిల్ల. వయస్సు పద్దెనిమిది ఏండ్లు. చిన్న వయసులోనే చదువు కోసం ఇంగ్లండు వెళ్లింది. గంగానదీ పురాతన వాయువులు విడిచి పెట్టి, కొన్ని నదులు, కొన్ని పర్వతాలు, కొన్ని దేశాల అవతల ఉన్న థేమ్స్ నదీవాయుపరిమళాలు అనుభవించింది; తిరిగి వచ్చింది. తండ్రి సంతోషాతిరేకంతో మిత్ర బృందానికి విందు జరిపాడు.

హిరణ్మయి ఇల్లు ఇల్లు కాదు. కొన్ని కొండల్లాంటి సౌధాలు ఉన్న అతి విశాలమైన ప్రాసాదం. బ్రహ్మాండమైన కవాటాలు తెరవగానే ఎర్ర పువ్వులు, పసుపు పచ్చ పువ్వులు రాల్చే పెద్ద పెద్ద వృక్షాలూ, ఇరు వైపులా చక్కగా కత్తిరించిన సీమ చింత మొక్కల వరుసలతో ముచ్చటగా ఉన్న మార్గాలూ, రంగురంగుల పువ్వుల మొక్కలూ, పిల్ల గాలులూ, గులాబీల పరిమళాలూ కలసి కుక్క పిల్లల్లాగా చెరలాడే శ్రద్ధగా పెంచిన పచ్చిక సీమలు, అక్కడక్కడా నిలువెత్తున అమర్చిన గ్రీకు శిల్ప కళావిగ్రహాలు, పాలరాతి వితర్దికలు, ప్రత్యక్ష మౌతాయి. నిత్యనూతనంగా సున్నపు పూతలు వేసిన ఆ భవనాలు ఆ శరత్పూర్ణిమ రాత్రి, కళ్లకు ఎంతో ఆహ్లాదకరంగా ఉన్నాయి. భవనాల్లో విందు సంచలనం కనిపిస్తూ ఉంటే, తెల్లటి భవనాల్లో లైట్లు కనిపించకుండా అమర్చిన పెద్ద పెద్ద గాజు గుమ్మటాలు మందకాంతులు ప్రసరిస్తున్నాయి. నౌకర్లు చేసే ఏర్పాట్లన్నీ భయవినయాలతో సాగిపోతున్నాయి. క్రమంగా వస్తున్న మిత్రుల మాటలు, కదలికలు కూడా, అంతా సుశిక్షితులు కనుక, సున్నితమైన కంఠ స్వరాలతోనే నడుస్తున్నాయి.

కొంచెం సేపట్లో బయట అందమైన కార్లు నిండి నట్టుగానే, హాల్లో అందమైన సూట్లు, చీరెలు నిండి పోయాయి. అందమైన వంచెలు, శాలువాలు, షేర్వాణీలు కూడా లేక పోలేదు. ఘన శ్యాంజీ బంగారు శలాక లాంటి దేహాన్ని మల్లె పువ్వుల్లాంటి చలువ పంచె, షేర్వాణీలతో ఆచ్ఛాదించుకున్నాడు. షేర్వాణీ భుజాల మీద, మెడ చుట్టూ ఉన్న జరీ అల్లికలు లైట్ల కాంతుల్లో మెరసిపోతున్నాయి. పాల నురుగు లాంటి వలువతో ఒక షోకైన తల పాగ చుట్టాడు. కూతురు వెంట రాగా హాల్లో ప్రవేశించాడు. హిరణ్మయి నందరూ ప్రశంసించారు. హిరణ్మయి హేమంత ఋతువులో రెక్కవిచ్చిన గులాబీ పువ్వులా ఉంది. స్వచ్ఛమైన జార్జెట్ చీరా, జాకెట్టుల్లో ఉంచుకున్న ఆమె శరీరం అరటాకుల్లో ఉన్న చిగురు లాగుంది. గులాబీ పూరేకుల మీద నుంచి రాలే మంచు బిందువుల్లాగా ఆవిడ చెవుల నుంచి ఇటూ అటూ రెండు స్వచ్ఛమైన రత్నాలు వ్రేలాడుతున్నాయి. హిరణ్మయి హృదయం వికసించిన అనాఘ్రాత పుష్పంలా స్వచ్ఛంగా ఉంది.

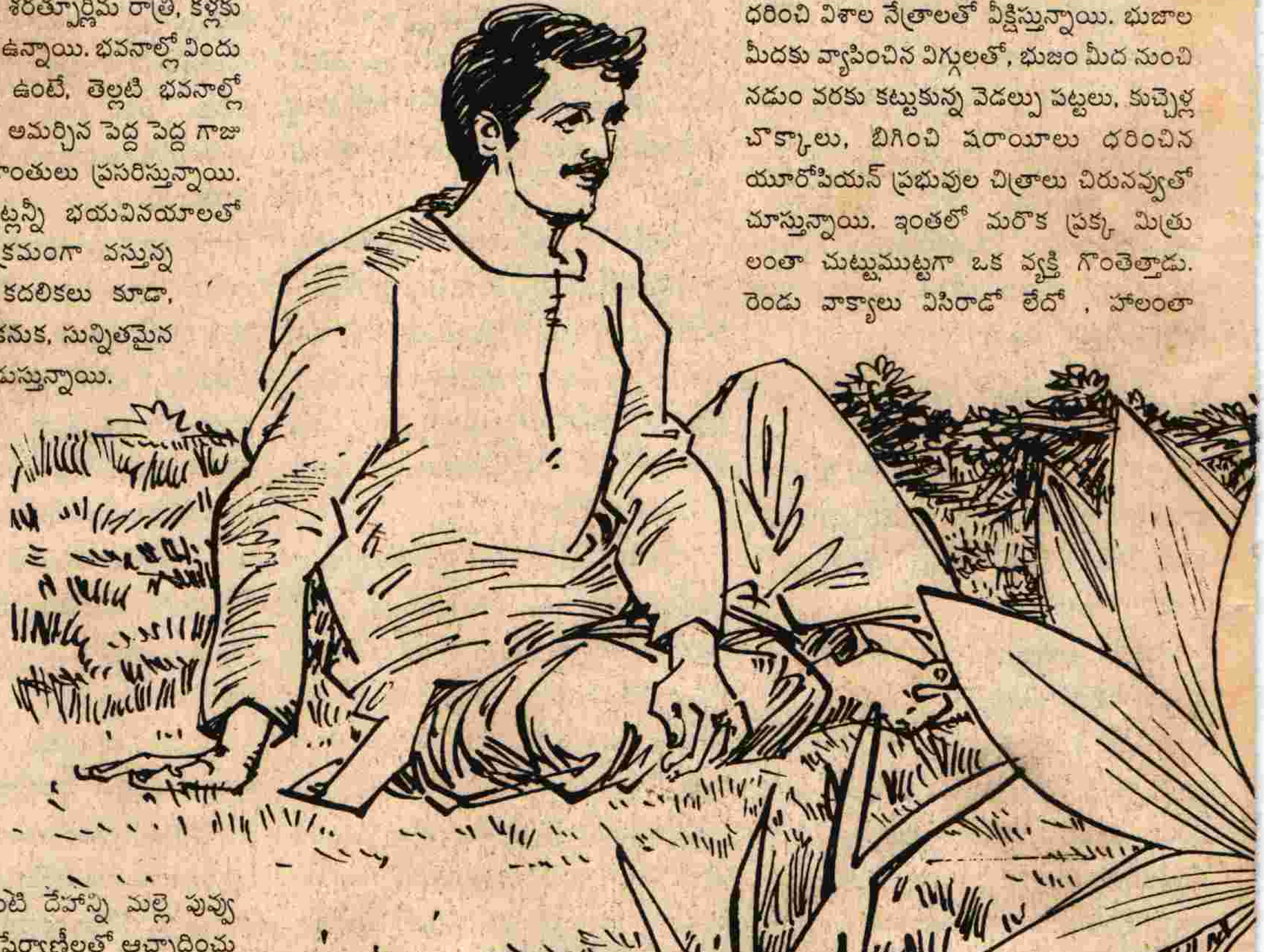

రకరకాల పానీయాలు క్రమంగా గ్లాసుల్లోకి స్రవించాయి. గ్లాసుల చప్పుళ్లలో సితార్ తంత్రులు పలుకసాగాయి. రాగ్ బసంత్ సుస్వరాలు హాల్లో మంద మందంగా అల్లుకుంటున్నాయి. గోడలకు వ్రేలాడే పెద్ద పెద్ద బంగారు గిల్టు ఫ్రేముల్లో నుంచి గత శతాబ్దపు రాజ వంశ పురుషుల చిత్రాలు, చమ్కీ దుస్తులు, తురాయి పాగాలు, ఖడ్గాలు ధరించి విశాల నేత్రాలతో వీక్షిస్తున్నాయి. భుజాల మీదకు వ్యాపించిన విగ్గులతో, భుజం మీద నుంచి నడుం వరకు కట్టుకున్న వెడల్పు పట్టలు, కుచ్చెళ్ల చొక్కాలు, బిగించి షరాయీలు ధరించిన యూరోపియన్ ప్రభువుల చిత్రాలు చిరునవ్వుతో చూస్తున్నాయి. ఇంతలో మరొక ప్రక్క మిత్రులంతా చుట్టుముట్టగా ఒక వ్యక్తి గొంతెత్తాడు. రెండు వాక్యాలు విసిరాడో లేదో , హాలంతా

కరతాళ ధ్వనులతో మోగిపోయింది. తర్వాత మరో రెండు, మరో రెండు అలా సాగుతూ ఉంది ఆ శ్రావ్య కంఠం. ఆయన కంఠంతో

సితారు తంత్రులు కలిశాయి. అందరూ ఆ వ్యక్తి చుట్టూ మూగారు. హిరణ్మయి. ఆ వ్యక్తిని చూస్తూ ఆ కంఠం వింటూ పారవశ్యంలో మునిగిపోయింది. ఆవిడలో ఉన్న జన్మ సంస్కారాలన్నీ ఆ శ్రుతిలో లీన మయ్యాయి.

ఆకాశంలో తారలు క్రమంగా ఒకటొకటే పశ్చిమ దిశకు వాలిపోతున్నాయి. హాల్లో సితారు తంత్రులు మందంగా పలుకుతున్నాయి. అతిథులు క్రమంగా ఒక రొకరే నిష్క్రమిస్తున్నారు. ఆయన కూడా వెళ్లటానికి కారు దగ్గరకు నడుస్తున్నాడు. డోరు తీస్తూ ఉండగా భుజం మీద కోమల హస్తం సోకింది. "చెప్పకుండానే వెళ్లిపోతున్నారే?" అంది హిరణ్మయి.

"క్షమించండి, మరచి పోయాను" అని వెనక్కి తిరిగా డతను. "రండి, కాస్సేపు ఆ పచ్చికలో కూర్చుందాం" అని హిరణ్మయి ముందు నడుస్తూ ఉండగా ఆయన ఆమె వెంట నడిచాడు. ఇద్దరూ కూర్చున్నారు. పచ్చిక మీ దంతటా నీటి తుంపర్లు చల్లారు గనుక, కూర్చుంటే చల్లగా ఆప్యాయంగా దాని స్పర్శ హాయి గొలుపుతూ ఉంది. అప్పుడప్పుడూ ఇటూ అటూ కదిలే గాలి తరగలు వారి మీదికి చల్లదనాన్ని వెదజల్లుతున్నాయి.

"మీతో పరిచయం పెంచుకొనే భాగ్యం కలిగిస్తారా?" అంది హిరణ్మయి.

"దాని కేమిటి హిరణ్మయి గారూ! మీ పరిచయం అదృష్టంగా భావిస్తాను. మీరు ఫ్రెంచి, ఉర్దూ కవితలు బాగా అధ్యయనం చేశారటగా!" -

"మన దేశపు కవిత్వం బంతి పూల పరిమళం; ఫ్రెంచి కవిత్వం మల్లె పూల పరిమళం. ఉర్దూ కవితలో ఒక మత్తెక్కించే లక్షణ ముంది" అంది హిరణ్మయి.

"మీ కవితలో ఈ పరిమళాలన్నీ కలిసే ఉంటాయనుకుంటాను."

'భలేవారు! మీ కవితలో ఏ పరిమళ ముందో కూడా చెప్ప లేని తన్మయతతో ముంచేశారు. మమ్మల్ని ఇటు కవితతో, అటు సితారుతో సమానంగా వ్యవహరించ గల మిమ్మల్ని వింటుంటే తామర పువ్వు రేకుతో మకరందం త్రాగినట్లుంది.'

"హిరణ్మయి గారూ! మీరు నా గురించి ఎక్కువ ఆలోచించకండి. కొండల్లో ఎన్నో సెలయేళ్లు ప్రవహిస్తుంటాయి. ఎన్నో అందమైన పువ్వులు పూసి వాసనలు గుబాళిస్తుంటాయి; అవి ఎవరికీ పనికి రానివి. నేనూ అంతే!" అన్నా డతను.

"శీత ప్రభాసలిల స్నాతచకోర సుందరివా" అన్నారే ఇందాక మీ కవితాగానంలో, ఎవర్ని ఉద్దేశించారో తెలుసుకోవచ్చా?" అని చిరునవ్వు నవ్వింది హిరణ్మయి. పశ్చిమాకాశాన్ని ఆచ్ఛాదించిన ఒక ముసలి మామిడి చెట్టు కొమ్మల్లోకి వెళ్లుతూ ఉన్న చంద్రుడు వెదజల్లే వెన్నెల్లో ఆవిడ ముత్యా ల్లాంటి పండ్లు మిలమిల్లాడాయి. తొడ క్రింద చల్లగా ఉందేమిటా అని ఆయన చూచుకుంటే గడ్డిలో నీటి తుంపర్ల మూలాన పంచె తడిసింది. హిరణ్మయి తడిసిన పంచె అంచులు చేత్తో పుచ్చుకుని పిండింది. తెల్ల తామర పువ్వు లాంటి ఖద్దరు చలువ పంచె చిక్కటి ఆకు పచ్చ పట్టంచుకు అల్లిన బంగారు జరీ పోగులు గీచుకొని గులాబీ మొగ్గ లాంటి హిరణ్మయి చూపుడు వేలు కొద్దిగా తెగింది. "అబ్బా!" అన్నది.

"నెత్తు రొస్తూందా?" అన్నా డాయన. వేలి నొప్పి కంటే ఆయన నిర్లిప్తతకు హిరణ్మయికి మరింత ఖిన్నత కలిగింది.

హిరణ్మయి రెండు సార్లు టెలిఫోన్ చేసినా ఆయన లేడు. రాత్రి ఎనిమిదింటికి చేస్తే దొరికాడు. మర్నాడు సాయంకాలం పన్నుంచి తెమిలి బయట పడి ఆయన పార్కు చేరే సరికి కొంచెం ఆలస్య మయింది. చాలా విశాల మయిన పార్కు - పూల మొక్కలు, పచ్చిక బయళ్లు, పూ పొదలు, తిన్నెలు మాత్రమే కాకుండా అక్కడక్కడా చిన్న చిన్న తామర పూలు, కలువ పూలు ఉండే సరస్సులు, పెద్ద పెద్ద వృక్షాలు - చూస్తే ఆ పార్కు ఒక అందమైన చిన్న అరణ్యం లాగుంది. ఆయన వెతుక్కుంటూ వెళ్లితే హిరణ్మయి అప్పటికే వచ్చి ఒక కలువ పూల కొలను గట్టున ఒక వృక్షం ఆనుకొని ఆయన కోసం ఎదురు చూస్తూ ఉంది.

"క్షమించండి, ఆలస్యం చేశాను" అన్నా డాయన.

"పరవాలేదు."

"ఏమి టెంత సేపయింది మీ రొచ్చి?"

'నేనొచ్చా? ఓ పావు గంట అయుంటుంది.'

"ఏమండీ! నీ ళ్లెక్కు వయితే ఈ కలువలు మునిగి పోవా?" అంది హిరణ్.

"అదే చిత్రం! నీ ళ్లెక్కు వయితే నీటి మట్టంతో పాటు కలువలు కూడా ఎదుగుతాయి. ఎప్పుడూ వాటి చిరు నవ్వు మొహాలు మనకు కనిపిస్తూనే ఉంటాయి. మనుషుల మొహాలే చిరు నవ్వు కోల్పోతాయి కష్టాలు పెరిగే సరికి."

"ఎంత చక్కగా చెప్పారు. మీలో ఎప్పుడూ ఏదో నిరాశ అపశ్రుతి పలుకుతూ ఉంటుందేమిటి?"

"హిరణ్ ..." అర్థోక్తిలోనే ఆగాడు.

"ఏమండీ, అలా పిలవండి. హిరణ్మయి గారూ అంటుంటే నా కేదోలా ఉంటుంది."

నవ్వా డాయన. "హిరణ్మయి గారూ!"

"అదిగో, మళ్లీ అట్లా పిలుస్తా రేమిటి?"

"అబ్బా, పోనీండి!" అని ఆయన నిట్టూర్పు విడిచాడు. కొలనులో నీళ్ల మీద, పరచినట్లున్న ఆకుల మీద తన పొడుగాటి తోక ఆడిస్తూ ఒక చిన్న నల్లటి పిట్ట ఒక ఆకు మీద నుంచి మరొక ఆకు మీదికి దూకుతూ, ఆకుల మీద ముత్యాల్లాగా ఉన్న నీటి బొట్లను ముక్కుతో చిమ్ముతూ వెళ్లుతూ ఉంది.

"హిరణ్, చూడు!" ఆమె చిరు నవ్వు నవ్వింది. "చూడు, ఆ పిట్ట యోగిలాగా నడుస్తూ ఉంది నీళ్ల మీద. మనమూ మన జీవన భారాలు దింపుకొంటే అట్లాగే నడవ గలమేమో. అంత తీవిగా అంత అందంగా" అన్నా డాయన గంభీరంగా.

"ఎట్లా దింపుకొంటాము, ఆ నీళ్లలో మునిగి పోవడమే మనిషి ఆనందంగా భావిస్తున్నప్పుడు?'
'

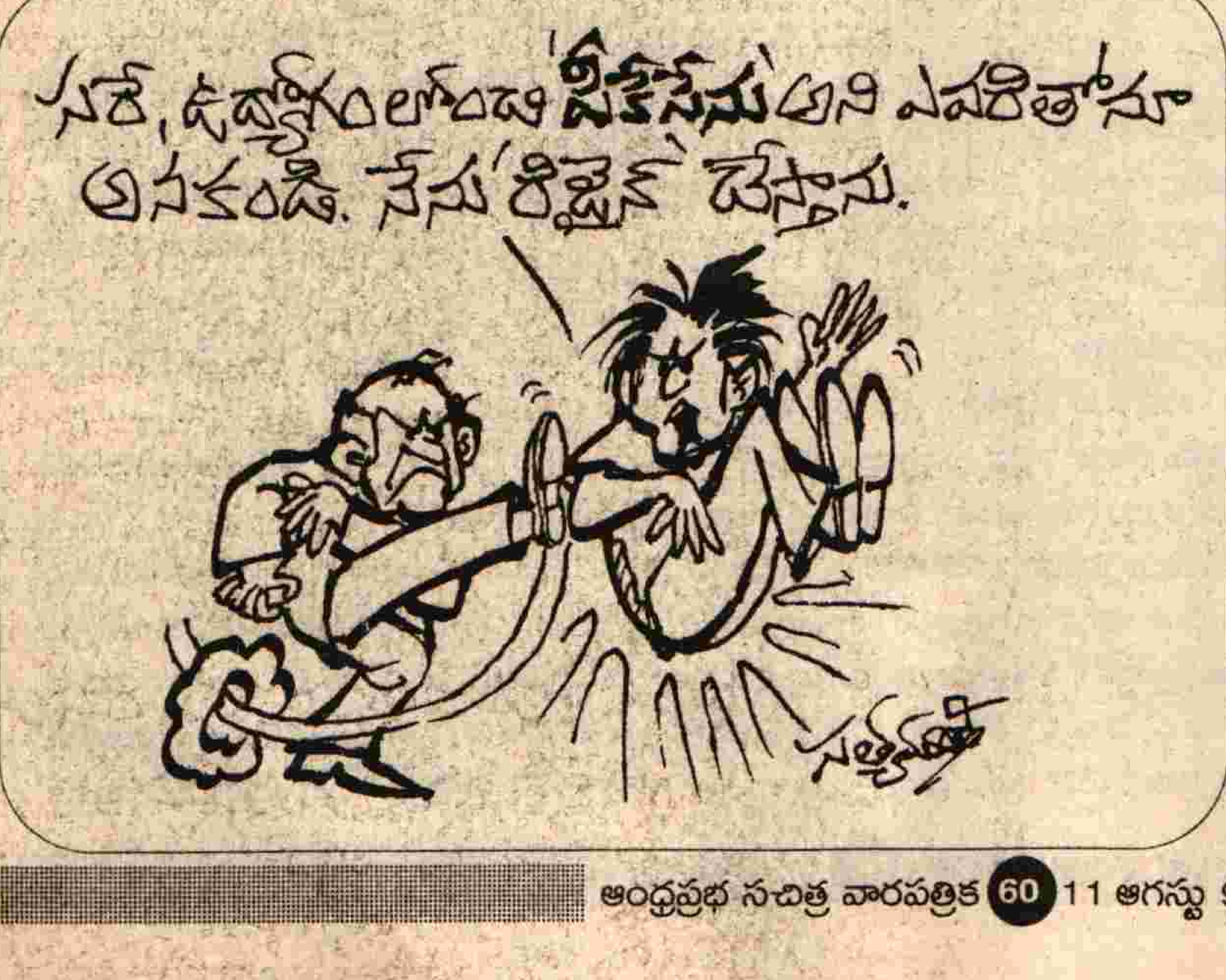

* * *

శరత్తు పోయింది. హేమంతం వచ్చింది. ముగ్ధమనోహర చంద్రికలు ప్రౌఢ సౌందర్యాన్ని సంతరించుకున్నాయి. మత్తెక్కించే మల్లె పూల పరిమళాలు మందంగా వ్యాపించే మంచు తెరల్లో పవ్వళించిన ప్రౌఢ సుందరిలాగున్న హేమంత చంద్రిక ఆస్వాదనీయం గాక, హృదయంలో తియ్యని గాయాలు రేపుతూ ఉంది. హిరణ్మయిలో రేకెత్తిన ప్రేమ భావాలు వికసించి ఫలించే ఆశలు పోతున్నాయి.

"ఏమండీ ఈ రోజుల్లో మిమ్మల్ని ఉన్ని సూటులో చూడాలని ఉంది. నే నిస్తే వేసుకుంటారా?" అంది హిరణ్మయి అతని కళ్లల్లోకి చూస్తూ.

మందంగా ఒక గాలి తరగ కొమ్మల్లో చెరలాడింది. ఒక పసుపు పచ్చ పువ్వు అతని తెల్లటి పంచె మీద రాలి పడి పుప్పొడి చిందించింది; ఒక పిట్ట కమ్మటి ఈల వేసి తుర్రున ఎగిరి పోయింది. "హిరణ్! అందంగా ఈల వేసింది ఆ పిట్టే; ఎగిరి పోయింది, చూచావా? కొమ్మ చిన్నబోయింది" అన్నాడు విషాదంగా.

"అది మీ రనుకోవడమే, వాస్తవం కాదు. మరో పక్షి వస్తుంది, పలుకుతుంది. కొమ్మ ఆకులు రాలుస్తుంది, చిగుళ్లు వేస్తుంది, పూలు పూస్తుంది, కాయలు కాస్తుంది, పండ్లు పండుతాయి, రాలుతాయి, కొత్త చెట్లు, కొత్త పూలు, కొత్త పండ్లు, మళ్లీ కొత్త చెట్లు - ఇలా నిరంతరంగా సాగి పోయేదే సృష్టి. కొన్ని కళ్లు ఆకులు రాలిపోవడమే చూస్తాయి. కొన్ని ఆ తర్వాత వచ్చే చిగుళ్లని చూస్తాయి. మీ స్వభావం అతి కోమలం. అందు చేత ఎక్కువగా గాయపడుతుంది. నిరాశకు తావిస్తుంది. అది సరే, మాట మారుస్తా రెందుకు? నే నిచ్చే ఉన్ని సూటు వేసుకుంటారా, లేదా?"

"వేసుకోను" అన్నా డాయన మట్టి బె డ్డొకటి తామరాకు మీదికి విసిరేస్తూ.

హిరణ్మయి కళ్లు చెమ్మగిల్లాయి.

ఆయన మరో వైపు చూస్తూనే "హిరణ్! ఆ వృక్షాల వెనక సూర్యాస్తమయం రేపిన బంగారు కాంతుల్లో మబ్బు తునకలు హంసల్లా ఈదుతున్నాయి చూడు!"

"అవును, చాలా అందంగా ఉన్నాయి" అంది హిరణ్మయి.

నీడలు పెద్ద వవుతున్నాయి. పచ్చిక బయళ్ల

మీద సిందూరపు కాంతులు చిలుకరిస్తున్నాయి. చీకట్లు మెల్లిగా చెట్ల లోంచి దిగుతున్నాయి. ఎక్కడో దూరా న్నుంచి హిందోళ్ రాగస్వరాలు భారంగా గాలిలో కలసి వచ్చాయి. హిరణ్మయి కళ్లలోంచి ఒక కన్నీటి బొట్టు రాలి ఆయన చేతి మీద వెచ్చగా పడింది. ఉలికిపడి చూచాడు హిరణ్మయి మొహంలోకి బాధగా.

హిరణ్మయి ఆయన చెయ్యి గట్టిగా పట్టుకొని వెక్కివెక్కి ఏడ్చింది.

ఆమె శిరస్సు మూర్కొని చేత్తో కోమలంగా నిమురుతూ, 'హిరణ్, మనస్సు నిలదొక్కుకోవాలి నీవు. తప్పు దారి పట్టనీకు; సుఖం అటు వైపు లేదు' అన్నా డాయన.

"ఏమండీ! నా మీద మీ కే భావం ఉందో చెప్పండి" అంది కచ్చితంగా హిరణ్.

"చెడ్డ భావం లేదు" అని పకపక నవ్వాడు.

"ఏమండీ! గాటు వేసే తుమ్మెద కేం తెలుసు పువ్వు గుండె కయ్యే గాయం? పాట పాడుతూ పోతుంది."

"కోపం వచ్చిందా నవ్వానని? హిరణ్ నిన్ను నిర్మలంగా ప్రేమిస్తున్నాను. కనుకనే నీవు జీవితంలో సుఖించాలని నా కోరిక."

"సుఖించక పోవడానికి నే నేం తప్పు జేస్తున్నాను? ప్రేమించడం తప్పా?"

"హిరణ్! ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం సృష్టిలో సూటిగా దొరకదు. దొరుకుతుందని మీలాంటి వాళ్లు అనుకోవడంలోనే ఉంది పొరపా టంతా."

"మా లాంటి వాళ్లంటే?" అంది హిరణ్మయి.

"మీ లాంటి వాళ్లంటే, విరిసీ విరియని మొగ్గ ల్లాంటి వాళ్లు - జీవన శీతాతపాలకు పరిమళాలు, పుప్పొళ్లు ఇంకా రాలి పోని వాళ్లు. హిరణ్! నీవు పసిపిల్లవు. అందు చేతనే నీ సుఖం మీద నాకు బాధ్యత ఎక్కు వవుతుంది."

"నన్ను పసి పిల్ల అనడం నాకు నచ్చలేదు."

"అవును, ఎందుకు నచ్చుతుంది?" అన్నాడు ఎగతాళిగా.

"ఏమండీ కళ్ల ముందున్నా జీవన సత్యాలు మీ క్కనబడవు."

"అంటే, నీవు పసి పిల్లవుగా నాకు కనిపించడం జీవన సత్యం కాదనేనా?" అన్నాడు నవ్వుతూ; ఒక్క నిమిషం ఆగి, "హిరణ్! జీవితంలో నీ కేది కావాలో నీకు తెలియదు. ఎందు చేత నంటే జీవితంలో ఏమున్నాయో నీ కింకా తెలియదు. లేనిది ఉన్నట్లు, ఉన్నది లేనట్లు కనిపిస్తుంది. జీవితం ఒక మయ సభ. ఈ తత్త్వం తెలుసుకోడానికి నీ వయస్సు చాలదు. నీ సుఖం ఎటు వైపుందో నీకు తెలియదు. నిన్ను ప్రేమించే వాడే నీకు దారి చూపాలి. ప్రేమంటే ఏమిటి అని ప్రశ్న వేస్తావా?" అన్నాడు చిరునవ్వుతో.

"కాదు, సుఖ మంటే ఏమిటి అనే ప్రశ్న వేస్తాను.'

"హిరణ్! ఈ జీవిత మయ సభలో ఎండమావులు చూచి నీరను కుని పరుగు లెత్తినట్లు, సుఖ మనుకుని దుఃఖం వైపు పరుగు లిడుతాము. మన మనస్సుకు తోచిం దంతా వాస్తవం కాదు. గాలిని మట్టి మబ్బులకు రూపాలు వస్తున్నట్లు, పరిస్థితులను బట్టి మనస్సుకు రూపం వస్తూంటుంది. కనుక దానికి తోచే భావాలు సాధారణంగా భ్రాంతులు. జీవిత సత్యం ఎప్పుడూ దానికి అతీతంగానే ఉంటుంది. అనుభవమే దాన్ని వల వేసి పట్టుకోగలదు."

"నా కిదంతా అర్థం కాదు. సుఖ మేమిటో సూటిగా చెప్పండి."

'హిరణ్! నీకు హిత మయింది చెపుతాను. అది నీ కిష్ట మయింది కాక పోవచ్చును. ఇష్టం నీ మనస్సు చెప్పేది. హితం లోకధర్మం చూపించేది.'

"ఏమి టీ హితం?"

"హిరణ్! నీ కళ్లలో తొణకిసలాడే అమాయకత్వం చూస్తుంటే నాకు మా పెద్దమ్మాయి జ్ఞాపకం వస్తుంది. నేను మనిషి నయితే, నేను చదివిన చదువులు చిత్త శుద్ధితో చదువుకున్న వయితే ఆమె కేది హితమని భావిస్తానో అదే హితమని నీకు చెప్పాలి. హిరణ్! నీవు వయస్సులో, విద్యలో, గుణంలో నీకు అనుగుణమైన వాణ్ని ఒకణ్ణి వివాహం చేసుకోవాలి, పిల్లల్ని కనాలి, కళకళ్లాడే కలువల సరస్సు లాంటి సంసారంలో హంసవుగా విహరించాలి, నేను చూడాలి. నా కళ్లు ఆనందభారంతో రెప్పలు వాల్చాలి."

"అంటే పుత్ర పౌత్రాభివృద్ధిగా నా వంశం - కాదు, నా భర్త వంశం వర్ధిల్లాలని నన్ను దీవిస్తున్నారా?" అన్నది నవ్వుతూ.

"అవును, ప్రతి ఉషః కాలాన సంధ్యకు మొక్కే పురాతనుణ్నే కదా! నా బుద్ధి అలాగే ప్రసరిస్తుంది. ఏం చేసేది?"

హేమంతం శిశిరంలో లీన మయింది. చెట్లు ఆకులు రాలుస్తున్నాయి. కొమ్మలు మొల్లయి వేకువ వేళల నీటి బొట్లు రాలుస్తున్నాయి. ఆయన ఉన్ని సూటులో వచ్చాడు.

"ఈ సూటులో చాలా అందంగా ఉన్నారు" అంది హిరణ్మయి.

"ఏమో, చూట్టానికి అట్లా ఉన్నానేమో కానీ, స్టేజీ మీదికి వేషంతో వచ్చిన వాడికి అవతలకు వెళ్లి అది తీసేసే వరకూ ఎట్లా ఉంటుందో, ఈ సూటు వేసుకుంటే నాకు అట్లా ఉంటుంది."

"పోండి, ఎప్పుడూ ఆ వెధవ పంచె, లాల్చీ మీరున్నూ! మీ రెప్పుడూ సూట్ వేసుకోవాలి."

"హిరణ్! ఈ జన్మలో కాదు. హిరణ్, నాకు స్వేచ్ఛ కావాలి, ఆత్మకు హాయి కావాలి, సూటు కాదు."

"సూటు వేసుకుంటే హాయిగా ఉండదా? ఏమిటండీ మరీను!"

"నేను సనాతనుణ్నే కదా! అస లీ మధ్య నా కో కోరిక తరచూ కలుగుతూ ఉంది. హాయిగా పిలక పెట్టుకోవాలని ... ఇంకా ..."

"ఆఁ ... హిమాలయాలకు పోవాలనీ, తపస్సు చేయాలనీ ..."

"ఏం తప్పా?"

"తప్పు లేదు కానీ, మీరు హిమాలయాలకు వెళ్లినా, ఏ గుహల్లో దాక్కున్నా ఈ హిరణ్ మాత్రం మీకు తప్పదు. నాకూ ఒక రుద్రాక్ష మాల ఇవ్వండి, నేనూ వస్తాను."

"హిరణ్! ఎట్లా నీ తోటి, నిన్ను నొప్పించకుండా నీ మనస్సు మారుద్దా మనుకుంటే నా వల్ల కావడం లేదు."

"ఆడ దానికి, మగవాడికి మధ్య ప్రేమ అందే దాని పర్యవసానం పెళ్లీ, పిల్లా, జల్లా, సంసారమూ - ఇదీ క్రమం. ఈ వాస్తవాన్ని ఈ చేదు సత్యాన్ని మనం ఒప్పుకోము. ఏవేవో పెద్ద పెద్ద రంగులు పులిమి ప్రేమ అనే పెద్ద పేరు పెట్టి మెడకు చుట్టుకుంటాము. ఇది తెలుసుకుంటే మనం ఏది ధర్మమో అది చేసి జీవితంలో సుఖ పడతాము. లేదా, ఆ భ్రాంతిలో పొరపాటు చేసి దుఃఖంలో పడతాము. భ్రాంతి తియ్యగా ఉంటుంది. కనుక దాన్ని విడిచి పెట్టడానికి కొంచమైనా ఒప్పుకోదు మనస్సు. మరి మన ఇద్దరి మధ్య ఇదెట్లా సాధ్య మవుతుంది? హిరణ్! నా మాట విని నీ మనస్సు

జోక్

నీ ఫోన్ నెంబరిస్తే ఎప్పుడైనా మాట్లాడాలను కున్నప్పుడు ఫోను చేస్తాను రాజా" అంది రాణి ప్రేమగా.

"డైరెక్టరీలో దొరుకుతుంది" అన్నాడు రాజు తప్పించు కొనేందుకు.

'అయితే నీ పూర్తి పేరేమిటో చెబితే అందులోనే చూస్తాను మరి' అంది రాణి గోముగా.

'అదీ డైరెక్టరీలోనే ఉంటుందిగా' అన్నాడు విసుగ్గా

వి. బాలకృష్ణ (పామర్రు)

నిగ్రహించుకో!"

"మీరు చెప్పిందే నిజ మయితే నా కసలు పెళ్లే అక్కర లేదు."

"హిరణ్ , నీ వెవరు ఆ మాట అనడానికి? ఇప్పు డన గలిగావు గానీ, ఆ మాట, కొన్నేళ్లు గడిచి జీవితంలో ఇంకా ప్రయాణం చేసిన తర్వాత, నీవు అలసిపోయి, చీకట్లు ముసురుకునే వేళ, ఇంటికి వచ్చి తలుపు తీసి దీపం వెలిగిస్తావు. ఏకాంతంగా విశ్రమిస్తావు. అప్పుడు జీవన ధర్మం నీ హృదయం తలుపులు బద్దలు కొట్టి నీలో ప్రవేశిస్తుంది. మరొకప్పుడు - బయట జోరు వాన కురుస్తుంటుంది. లోకం నిశ్శబ్దంలో మునిగి ఉంటుంది. నిద్ర పట్టదు. అప్పుడు నిన్ను జీవన ధర్మం బాధించే వేళ వచ్చిందన్న మాట. హిరణ్! ఆడది లేనిదే మగ వాడు బతకలేడు. మగ వాడు లేనిదే అట్లాగే ఆడది బతకలేదు. ఇది మన ఇష్టం కాదు. ప్రకృతి శక్తి ఒడిలో మనం శిశువులం."

హిరణ్మయి ఏడ్చింది. దూరాన చీకట్లో చెట్లు మౌనంగా ఉన్నాయి.

"ఏమండీ! నేను జీవన ధర్మం మీద తిరగబడతాను. నేను దానికి లొంగను. ఏనాటికైనా నేను రుద్రాక్ష మాల మీ చేతి మీదుగానే తీసుకుంటాను, లేదా ఇలాగే రాలి పోతాను!" అని మందంగా నవ్వింది హిరణ్మయి.

"హిరణ్! మరొక్కమాట చెప్పనా? నే నంటే నీ వనుకునే ఈ ప్రేమ నీ కెందుకు కలిగిందో ఆలోచించావా?" అన్నాడు గంభీరంగా.

"ఎందుకు కలుగుతుందో ఎవరైనా, ఎవరికైనా, ఎప్పుడైనా చెప్పారా?"

" నీ వనుకునే ప్రేమ ఎవర్నీ ఎవరికీ ఎప్పుడూ కారణం చెప్పనీదు, అలోచంచనీదు. అదే దాని శక్తి అందు చేతనే దాని స్వరూపాన్ని అర్థం చేసుకోవాలి. నీ ప్రేమకు కారణా లున్నాయి. సాధారణంగా ఇందులో రూపానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఉంటంది. రూపాలు శాశ్వతం కావు. మరో పదేళ్ల తర్వా తయినా నా జుట్టు రాలిపోతుంది. నా పండ్లు ఊడి పోతాయి, మొహంలో ముసలితనం తొంగి చూస్తుంది. అది అనివార్యం. అప్పుడు ఈ రూపం ఇంత ఆకర్షణీయంగా ఉండదు. నన్ను ప్రేమిస్తే భయంకర పరిణామాలకు గురి అవుతావు సుమా! ఆలోచించు."

"ఏమండీ నన్ను పసి పిల్ల అన్నవారు మరెట్లా మాట్లాడుతారు? ఏమ యినా సరే, నా బుద్ధి రెండు భావాలను ఆశ్రయించదు." చాలా సేపు ఇద్దరూ నిశ్శబ్దం గా ఉన్నారు.

చలి ఎక్కువయింది. పార్కులో వాళ్లు చాలా మంది వెళ్లి పోయారు.

"అయితే హిరణ్! ఒకటి చెపుతాను విను. ఏడెనిమి దేళ్లు ఎవర్నీ పెళ్లి చేసుకోకుండా ఉండు. ఆ తర్వాత కూడా నన్నే పెళ్లి చేసుకోవాలని ఉంటే, నిన్ను తప్పనిసరిగా పెళ్లి చేసుకుంటాను. రెండో వివాహ మయినా పరవాలేదు."

* * *

తర్వాత కొన్ని శరత్తులు, కొన్ని వసంతాలు వచ్చాయి, పోయాయి. అతను దేశంలో ఎక్కడో దూరంగా జీవితం గడుపుతున్నాడు. ఏ డెనిమిదేళ్లు దాటి అంతకు రెట్టింపు ఏళ్లు గడిచాయి.

ఒక వసంత ఋతువులో కాశ్మీరులో చెట్లు పూచాయి, మంచు కరిగి కొండల మీద నుంచి ఏళ్లు పరుగెత్తుతున్నాయి, పక్షులు కొత్త రెక్కలు సవరించుకుని మృదుమధురంగా పాడుతున్నాయి. సీతాకోక చిలుక పువ్వుల మీద గంతులు వేస్తూ ఉంది. ఒక అందమైన వసతి భవనంలో ఘనశ్యాంజీ మిత్రులతో విందు చేసుకుంటున్నాడు. అతిథులు చిన్న చిన్న గుంపులుగా చెదిరి సరదాగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. క్రమంగా ఒక రొకరు వెళ్లిపోతున్నారు. హిరణ్మయిని వెనుక నుంచి ఒక గొంతు పిలిచింది. స్నేహితురాలితో మాట్లాడుతున్న హిరణ్మయి వెనక్కి తిరిగి చూచింది. ఎవరో ఒకతను తల మీద అక్కడక్కడా వెండి పోగుల్లా మెరిసే వెంట్రుకలు, పెదవుల్లో నుంచి దృశ్యా దృశ్యంగా కనిపిస్తూ కృత్రిమాన్ని తీసుకొస్తున్న కట్టుడు పండ్లు, మొహంలో అక్కడక్కడా ముడతలు; ఉన్ని సూటు, చేతి కర్ర - అతని సమీపించాడు.

"హిరణ్! నిన్ను చూచి పోదామని వచ్చాను. అవతల వీథిలో ఉంటున్నా మ్మేము."

హిరణ్ అతని గొంతును బట్టి పోల్చుకుంది.

"అలా గులాబి పొద దగ్గరకు వెడదాం, పద!' ' అన్నాడు. ఆమె ఆయన వెంట నడిచింది.

"హిరణ్! పెళ్లి చేసుకున్నావా?" అన్నాడు మృదు స్వరంతో - నవ్వుతూ, లోపల ఏదో గొప్ప ధైర్యంతో.

"చేసుకో లేదు" అన్నది గంభీరంగా హిరణ్మయి. ఆమె స్వరం ఎండి పోయిన ఎడారిలా ఉంది.

"నిజంగానా!?" అని నిర్ఘాంత పోయా డతను. హృదయంలో కల్లోలం ఉవ్వెత్తుగా చెలరేగింది. 'నేను జీవితాన్ని అర్థం చేసుకోవడంలో పొరపాటు పడ్డానా, ఒక నిష్కల్మష ప్రేమభాండాన్ని కాలితో తన్నేశానా? ఇరవై ఏళ్లు గడిచినా హిమాలయంలా ఉన్న ఈ ప్రేమ ఏమిటో తెలుసుకోలేక పోయిన అజ్ఞానుణ్ని. ఈ నా పాపానికి నిష్కృతి ఉంటుందా?' అని ఆంతరంగిక కల్లోలానికి తట్టుకోలేక విరిగి పోయా డతను. తటాల్న కన్నీళ్లతో హిరణ్మయిని గట్టిగా కౌగలించుకున్నాడు. కానీ హిరణ్మయి ఆ బంధంలో ఒక్క క్షణం కూడా నిలవలేక పోయింది. ఒక్క సారిగా ఆ బంధం తెంచుకుని వేగంగా ఇంటి వైపు పరుగెత్తుకుని పోయింది. అందరూ ఆశ్చర్యంగా అటు వైపు పరుగెత్తారు.

ఆ ఉన్ని సూటులో ఉన్న ముసలి మూర్తి ఆ గులాబి పొద పక్కనే ఉషః కాంతులు వెళ్లి పొమ్మనే వరకూ అలాగే స్తంభించి పోయాడు.

హిరణ్మయి పడక గదిలోకి పరుగెత్తి తలుపులు వేసుకుని పరుపు మీద పడి పోయింది. ముఖం కప్పుకుని ఏడ్చింది. కాస్సేపటికి తేరుకుని పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచింది. "భగవాన్! నన్ను దుఃఖ కూపంలో పడకుండా రక్షించా వనుకోనా? జీవిత సత్యాన్ని కనపరిచా వనుకోనా? ఏ మనుకో మంటావు చెప్పు?" బహుశా, ఈ భావమే ఆమె నిట్టూర్పుగా వచ్చి ఉండాలి.